

CENTRUM ANALIZ REGIONALNYCH
I LOKALNYCH

ATRAKCYJNOŚĆ INWESTYCYJNA REGIONÓW 2012

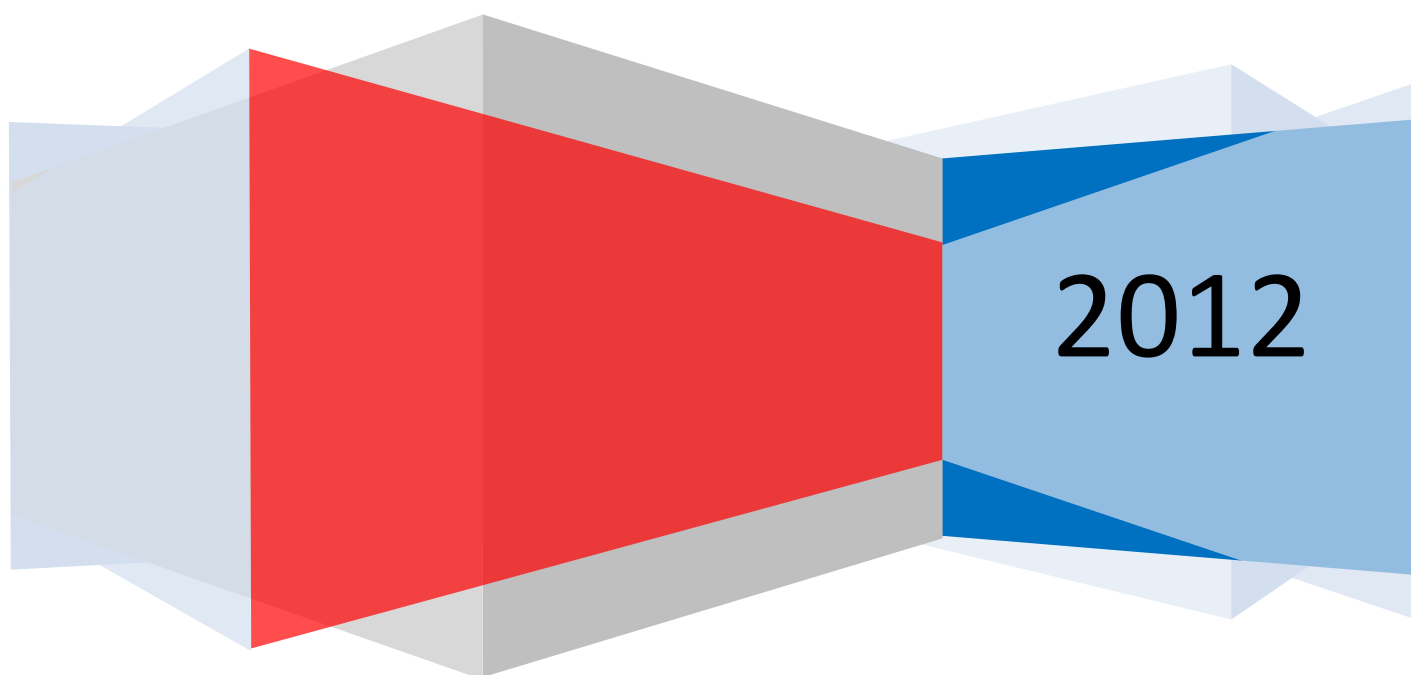
Województwo zachodniopomorskie

Dr hab. prof. SGH Hanna Godlewska-Majkowska

Dr Agnieszka Komor

Dr Patrycjusz Zarębski

Mgr Magdalena Typa

Warszawa, październik 2012

Wstęp

Niniejszy raport powstał w wyniku zastosowania wyników badań naukowych prowadzonych od 2002 roku, pod kierunkiem prof. SGH dr hab. H. Godlewskiej-Majkowskiej w Szkole Głównej Handlowej, w Kolegium Nauk o Przedsiębiorstwie, w Instytucie Przedsiębiorstwa. Wszyscy Autorzy stanowią trzon zespołu, rozwijającego metodykę pomiaru atrakcyjności inwestycyjnej regionów, w celu możliwie jak najlepszego uchwycenia istotnych dla inwestora cech regionów, rozpatrywanych ogólnie oraz z punktu widzenia specyfiki działalności gospodarczej oraz wielkości inwestycji.

Wskaźniki potencjalnej atrakcyjności inwestycyjnej (PAI) oceniają walory lokalizacyjne regionów. W wersji uproszczonej są obliczane dla jednostek różnych szczebli podziału statystycznego (gminy, powiaty, podregiony, województwa). Są to wskaźniki PAI1 odnoszące się do całości gospodarki regionalnej/narodowej (PAI1_GN) oraz do wybranych sekcji: C - przemysłu przetwórczego, G - handlu i napraw, I - turystyki i gastronomii, M - działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej.

Oprócz tego są opracowane wskaźniki wyłącznie dla województw, w oparciu o wiele cech dostępnych tylko na tym poziomie województw lub makroregionów. Umożliwiają znacznie szerszy zakres kontekstu ocen ich atrakcyjności inwestycyjnej. Są to wskaźniki grupy PAI2, opracowane na potrzeby oceny atrakcyjności inwestycyjnej w ujęciu ogólnym, a także w odniesieniu do ww. sekcji gospodarki (PAI2_C, PAI2_G, PAI2_I, PAI2_M).

Ponadto w raporcie wykorzystano oceny rzeczywistej atrakcyjności inwestycyjnej, nawiązującej do napływu kapitału inwestycyjnego oraz efektów inwestycji, rozpatrywanych z punktu widzenia produktywności i efektywności poniesionych nakładów.

Zaproponowane miary są przedmiotem corocznej ewaluacji dzięki konsultacjom z instytucjami obsługującymi inwestorów zagranicznych, jak i bezpośrednim kontaktom zespołu z jednostkami samorządu terytorialnego oraz organizacjami przedsiębiorców. Z opisem metodycznym pomiaru atrakcyjności inwestycyjnej regionów Polski oraz powiatów i gmin można zapoznać się na stronie Instytutu Przedsiębiorstwa: www.sgh.waw.pl/instituty/ip, na stronie współpracującego z Instytutem Przedsiębiorstwa Centrum Analiz Regionalnych i Lokalnych: www.caril.edu.pl, a także w licznych publikacjach naukowych i ekspertyzach.

1. Charakterystyka gospodarki regionalnej województwa zachodniopomorskiego

Województwo zachodniopomorskie charakteryzuje się bardzo dobrym położeniem względem rynków europejskich oraz państw Morza Bałtyckiego. Największe miasto w województwie Szczecin skupia w sobie najwyższe wartości potencjału gospodarczego w województwie oraz posiada bardzo dobre połączenia komunikacyjne z europejskimi autostradami oraz połączeniami morskimi.

Głównymi atutami województwa są:

- Wyjątkowe położenie regionu, które daje szansę wykorzystania w działaniach gospodarczych bogatego wachlarza środków transportu: wodnego, kolejowego, lotniczego oraz drogowego,
- Województwo posiada bogate tradycje związane z gospodarką morską (przemysł okrętowy, rybołówstwo, turystyka nadmorska),
- Ponad połowa powierzchni województwa to tereny rolnicze, co daje szansę na inwestycje oraz rozwój branży rolnej i spożywczej,
- Wysokie walory przyrodnicze dla rozwoju turystyki (Morze Bałtyckie, Pojezierza Wałeckie oraz Drawskie),
- Szczególne walory inwestycyjne dla rozwoju turystyki, głównie w pasie nadmorskim województwa oraz Pojezierzach Drawskim oraz Wałeckim,
- Duże możliwości produkcji energii odnawialnej (rośliny energetyczne, farmy wiatrowe), co w połączeniu z rozwojem turystyki sprawia, iż województwo zachodniopomorskie może stać się symbolem rozwoju zrównoważonego z wykorzystaniem nowoczesnych technologii wspierających gospodarkę regionalną.

Zbiorczą charakterystykę województwa zawiera tabela 1.

Tabela 1. Ogólna charakterystyka gospodarki województwa zachodniopomorskiego

Wyszczególnienie	Województwo zachodniopomorskie	Polska	Udział procentowy województwa w wielkości krajowej
Potencjał rynkowy			
PKB per capita w 2009 r. (zł/osoba)	30.939,0	35.210	-
Liczba ludności (osoby stan na 31 XII 2011)	1.722.739	38.538.447	4,5%
Potencjał zasobów pracy			
Absolwenci szkół wyższych w 2011 r. (osoby)	18754	492646	3,8%
Absolwenci szkół średnich w 2011 r. (osoby)	16.687	421.724	4,0%
Liczba pracujących (osoby stan na 31 XII 2011)	511.273	13.911.203	3,7%
Struktura pracujących w 2011 r.	Sektor rolniczy 7,5% Sektor przemysłowy 30,6% Sektor usługowy 61,9%	Sektor rolniczy 12,7% Sektor przemysłowy 30,6% Sektor usługowy 56,7%	

Nakłady inwestycyjne i kapitał spółek z udziałem kapitału zagranicznego w województwie			
Nakłady inwestycyjne w 2010 r. (mln zł)	1.625,2	61.600,3	2,6%
Kapitał spółek w 2010 r. (mln zł)	4.617,8	188.812,4	2,4%
Specjale strefy ekonomiczne w województwie			
- SSE Kostrzyńsko-Słubicka, podstrefa: gm. Barlinek, gm. Goleniów, gm. Gryfino, gm. Karlino, gm. Police, m. Białogard, gm. Łobez - SSE Mielecka, podstrefa: m. Szczecin - SEE Pomorska, podstrefa: m. Stargard Szczeciński - SSE Słupska, podstrefa: m. Koszalin, m. Szczecinek, m. Wałcz			
Wyróżniające oceny PAI _2 i RAI (klasa A, B i C)			
Potencjalna atrakcyjność inwestycyjna PAI_2		Turystyka klasa A	
Rzeczywista atrakcyjność inwestycyjna RAI		Gospodarka narodowa klasa C Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna klasa C	
Wyróżnione powiaty i gminy wg PAI1_GN			
Powiaty	Klasa A	Powiat m. Koszalin, Powiat m. Szczecin, Powiat policki	
	Klasa B	Powiat kołobrzeski, Powiat m. Świnoujście	
Gminy	Klasa A	Rewal (2), Kołobrzeg (1), Police (3), Dobra (Szczecińska) (2), Darłowo (1), Szczecin (1), Koszalin (1), Kołobrzeg (2), Międzyzdroje (3), Stargard Szczeciński (1), Świdwin (1), Szczecinek (1), Stepnica (2), Dziwnów (3), Świnoujście (1), Ustronie Morskie (2), Wałcz (1), Białogard (1), Mielno (2), Sławno (1), Gryfino (3), Drawsko Pomorskie (3), Goleniów (3), Nowogard (3), Nowe Warpno (3), Kołbaskowo (2), Dębno (3)	
	Klasa B	Złocieniec (3), Trzebiatów (3), Kobylanka (2), Barlinek (3), Kalisz Pomorski (3), Karlino (3), Kamień Pomorski (3), Choszczno (3), Sianów (3), Biesiekierz (2)	

Źródło: opracowanie własne.

Województwo zachodniopomorskie dostarczyło w 2009r. 3,9% produktu krajowego brutto Polski. W przeliczeniu na jednego mieszkańca stanowiło to 30.939 zł, przy średniej dla Polski 35.210 zł. Wynik ten plasuje województwo na 7 miejscu w kraju. Dynamika wzrostu PKB w województwie w latach 2003-2009 wyniosła 147,7%, przy średniej dla Polski równej 168,5%.

W porównaniu do całego kraju, struktura zatrudnienia w województwie charakteryzuje się wysokim udziałem sektora usług (61,9%), podczas gdy na sektor rolniczy i przemysłowy przypada analogicznie 7,5% i 30,6% pracujących (GUS, BDR 2012).

Liczba osób zamieszkujących województwo w roku 2011 to 1 722 739 mieszkańców, co stanowiło 4,5% ludności Polski. W województwie zachodniopomorskim struktura wieku w roku 2010 przedstawiała się następująco: na wiek przedprodukcyjny przypadało 14,8% osób, produkcyjny: 69,3% i poprodukcyjny: 15,8% (Polska analogicznie: 15,1%, 68,1% i 16,8%). Stopa bezrobocia rejestrowanego w województwie była równa w sierpniu 2012 r. 16,5%, dla porównania w Polsce - 12,4%.¹ Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w pierwszym półroczu 2012 r. wyniosło 3.278,2 zł, czyli 88,9% średniego wynagrodzenia w Polsce.

Główny potencjał dla tworzenia kapitału ludzkiego w województwie stanowią 22 uczelnie wyższe, w których kształci się 67,5 tys. studentów, czyli 3,9% studentów w skali kraju. W województwie do szkół zasadniczych uczęszcza 4,4% uczniów województwa, natomiast do techników 4,0%.

Sektory strategiczne dla województwa ujęte w strategii rozwoju regionalnego to przede wszystkim: gospodarka morska, gospodarka przemysłowa, turystyka, rozwinięte usługi komercyjne i wirtualne, przemysł informacyjny, przemysł komputerowy, przemysł telekomunikacyjny, usługi informatyczne i informacyjne, biotechnologie, technologie genetyczne, usługi konsultingowe, usługi wiedzy oraz rozwój telemetriki.

Preferencyjne warunki prowadzenia działalności gospodarczej występują w województwie m.in. w 4 Specjalnych Strefach Ekonomicznych takich jak:

- SSE Kostrzyńsko-Słubicka, podstrefa: gm. Barlinek, gm. Goleniów, gm. Gryfino, gm. Karlino, gm. Police, m. Białogard, gm. Łobez,
- SSE Mielecka, podstrefa: m. Szczecin,
- SEE Pomorska, podstrefa: m. Stargard Szczeciński,
- SSE Słupska, podstrefa: m. Koszalin, m. Szczecinek, m. Wałcz.

¹ Bezrobotni oraz stopa bezrobocia wg województw, podregionów i powiatów (stan w końcu sierpnia 2012 r.) GUS.

2. Pozycja województwa na mapie atrakcyjności inwestycyjnej Polski

Województwo zachodniopomorskie charakteryzuje się poniżej przeciętną ogólną atrakcyjnością inwestycyjną, o czym świadczy przyznanie województwu klasy D wg wskaźnika potencjalnej atrakcyjności inwestycyjnej PAI 2_GN – por. rys.1 w Aneksie. Natomiast wyróżnia się pod względem potencjalnej atrakcyjności inwestycyjnej dla sekcji hotele i restauracje (klasa A).² Na podstawie wskaźników mniej rozbudowanych PAI, pomijających kwestie badań i rozwoju oraz kapitału społecznego warto też wskazać ponadprzeciętne oceny atrakcyjności inwestycyjnej dla całej gospodarki regionalnej (na podstawie PAI1_GN województwo zaliczono do klasy C), a także dla przemysłu (klasa C) oraz handlu i napraw (C) oraz działalności naukowej, profesjonalnej i technicznej (klasa C). Atrakcyjność inwestycyjna dla projektów turystycznych i restauracji na podstawie wskaźnika PAI1_I zyskała ocenę A, czyli najwyższą.

Atrakcyjność inwestycyjną można także określić na podstawie wskaźników rzeczywistej atrakcyjności inwestycyjnej (RAI), opartych na mikroklimatach takich jak: produktywność majątku trwałego, produktywność pracy, gospodarka finansowa JST oraz nakłady inwestycyjne – por. rys. 2 w Aneksie. Region uzyskał ponadprzeciętne oceny wskaźników RAI dla gospodarki narodowej (klasa C), hoteli i restauracji (klasa C) oraz działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej (klasa C).

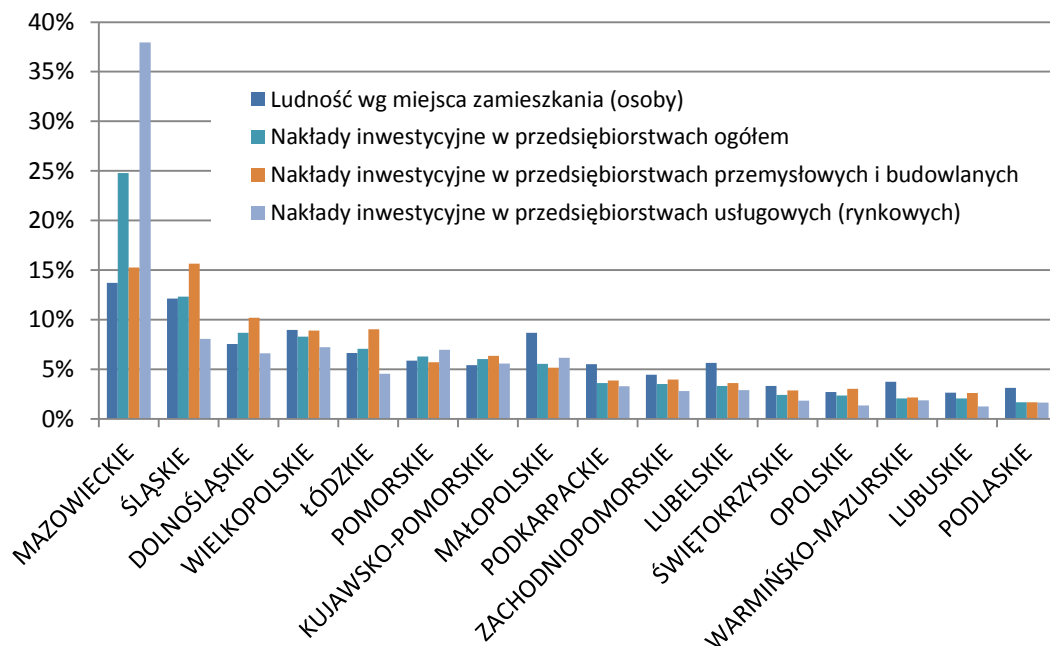
Potencjalna i rzeczywista atrakcyjność inwestycyjna znalazła odzwierciedlenie w decyzjach inwestorów odnośnie przepływów kapitału. Ukazuje to rysunek 1.

Region zachodniopomorski w roku 2010 zajął dziesiąte miejsce w Polsce pod względem wartości nakładów inwestycyjnych dokonywanych w przedsiębiorstwach. Udział województwa w zaludnieniu był równy 4,4%, podczas gdy udział w krajowych nakładach inwestycyjnych przedsiębiorstw wyniósł 3,52%. Dotyczy to zarówno nakładów inwestycyjnych w przedsiębiorstwach przemysłowych i budowlanych (3,95%), jak i przedsiębiorstw usługowych (2,8%). Jedynie w rolnictwie województwo osiągnęło wysoką pozycję, gdyż udział zachodniopomorskich przedsiębiorstw w wartości nakładów inwestycyjnych ponoszonych przez wszystkie przedsiębiorstwa tego sektora wyniósł w 2010 r. 8,95%.

² Sekcja C - przemysł przetwórczy, sekcja G - handel i naprawy, sekcja I - hotele i restauracje, sekcja M- działalność profesjonalna, naukowa i techniczna.

Z opisem metodycznym pomiaru atrakcyjności inwestycyjnej regionów Polski oraz powiatów i gmin można zapoznać się na stronie <http://www.investmazovia.com/metodyka.html>

Rysunek 1. Struktura regionalna nakładów inwestycyjnych w przedsiębiorstwach w 2010 roku na tle udziału w zaludnieniu (% wielkości krajowej)

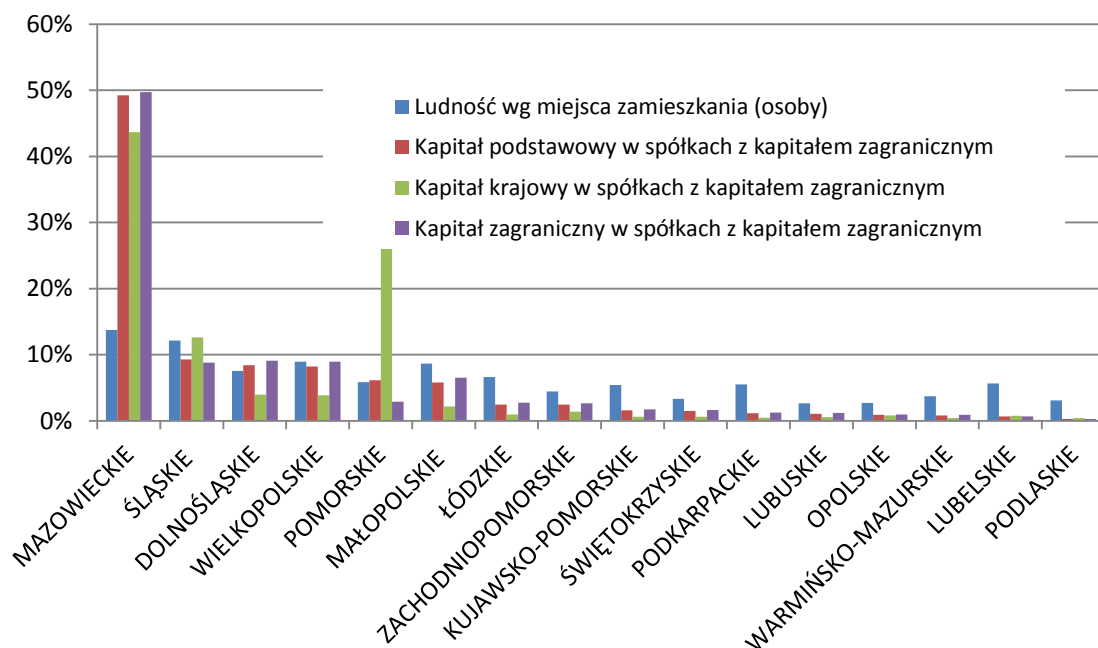
Uwaga: są to najbardziej aktualne dane.

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych (data pobrania 23.10.2012)

Wskazuje to na niedocenywanie potencjału rynkowego tego regionu przez inwestorów. Wniosek taki można wysnuć na podstawie analizy wartości kapitału nagromadzonego w spółkach z udziałem kapitału zagranicznego - por. rysunek 2. W roku 2010 na województwo zachodniopomorskie przypadało tylko 2,45% wartości kapitału podstawowego spółek z udziałem kapitału zagranicznego (w przypadku kapitału krajowego udział ten wyniósł 1,4%, a kapitału zagranicznego – 2,7%). Jest to niewiele wobec 4,4-procentowego udziału w zaludnieniu Polski.

W latach 2003-2010 województwo podniosło nieco podniosło swoją pozycję konkurencyjną na rynku bezpośrednich inwestycji zagranicznych z 2,13% do 2,45 % – por. rys.3.

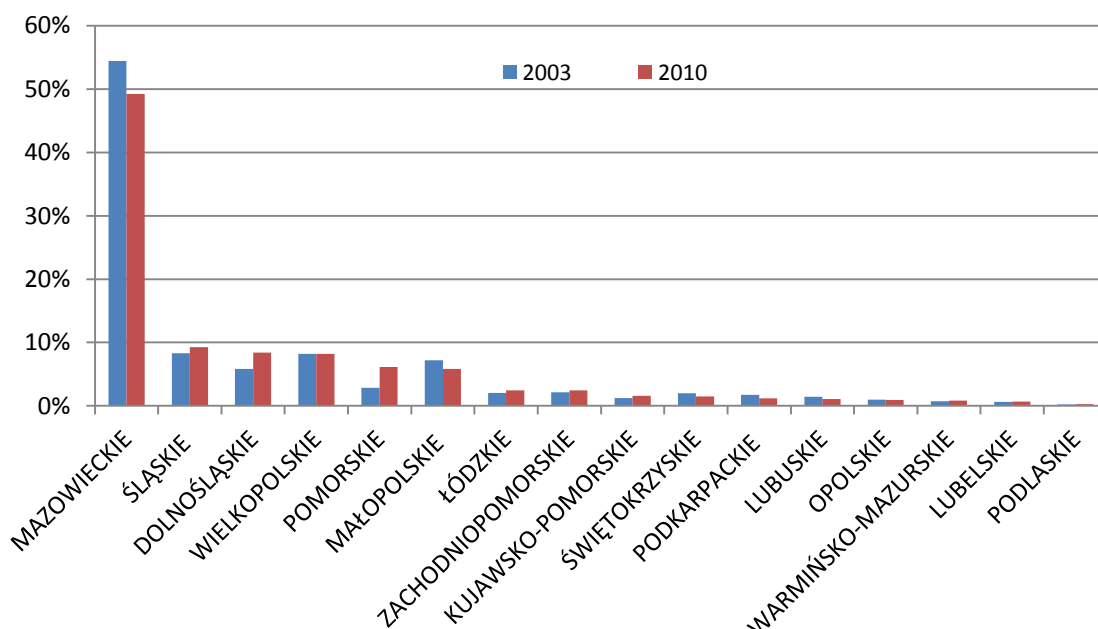
Rysunek 2. Struktura regionalna kapitału w spółkach z udziałem kapitału zagranicznego w 2010 roku na tle udziału w zaludnieniu (% wielkości krajowej)

Uwaga: są to najbardziej aktualne dane.

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych (data pobrania 23.10.2012).

Rysunek 3. Pozycja konkurencyjna województw na rynku inwestycji z kapitałem zagranicznym wg wartości kapitału podstawowego spółek z udziałem kapitału zagranicznego w latach 2003 i 2010 (% wielkości krajowej)

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych, data pobrania 23.10.2012.

W tym samym czasie pozycja konkurencyjna województwa wyznaczona na podstawie udziału w liczbie pracujących w podmiotach z udziałem kapitału zagranicznego nieco spadła z 3,32% do 3,2%. Było to wynikiem mniejszej dynamiki wzrostu liczby pracujących w tego typu podmiotach zarejestrowanych w województwie zachodniopomorskim w porównaniu do całego kraju. W województwie liczba pracujących w podmiotach z udziałem kapitału zagranicznego wzrosła z 36.936 do 48.656, czyli wzrosła o 32 %, podczas gdy przeciętnie w Polsce o 37%.

Szansą dla województwa zachodniopomorskiego może być staranne przygotowanie terenów inwestycyjnych, przez poszczególne jednostki samorządu terytorialnego, stosownie do posiadanych walorów lokalizacyjnych.

3. Zróżnicowanie wewnętrzne atrakcyjności inwestycyjnej województw

Powiaty

Do najbardziej atrakcyjnych powiatów województwa zachodniopomorskiego należy zaliczyć: powiat m. Koszalin, powiat m. Szczecin, powiat policki, powiat kołobrzeski oraz powiat m. Świnoujście - patrz tab. 2.

Tabela 2. Potencjalna atrakcyjność inwestycyjna powiatów województwa zachodniopomorskiego dla gospodarki narodowej oraz wybranych sekcji

Powiat	PAI1_GN	PAI1_GN	PAI1_C	PAI1_G	PAI1_I	PAI1_M
Powiat policki	0,341	A	A	A	B	A
Powiat m. Szczecin	0,336	A	A	A	A	A
Powiat m. Koszalin	0,332	A	A	A	A	A
Powiat m. Świnoujście	0,305	B	B	B	A	B
Powiat kołobrzeski	0,301	B	B	B	A	B
Powiat goleniowski	0,271	C	C	D	C	C
Powiat drawski	0,269	C	D	C	C	D
Powiat kamieński	0,266	C	C	C	A	D
Powiat szczecinecki	0,263	C	C	C	C	C

Źródło: opracowanie własne.

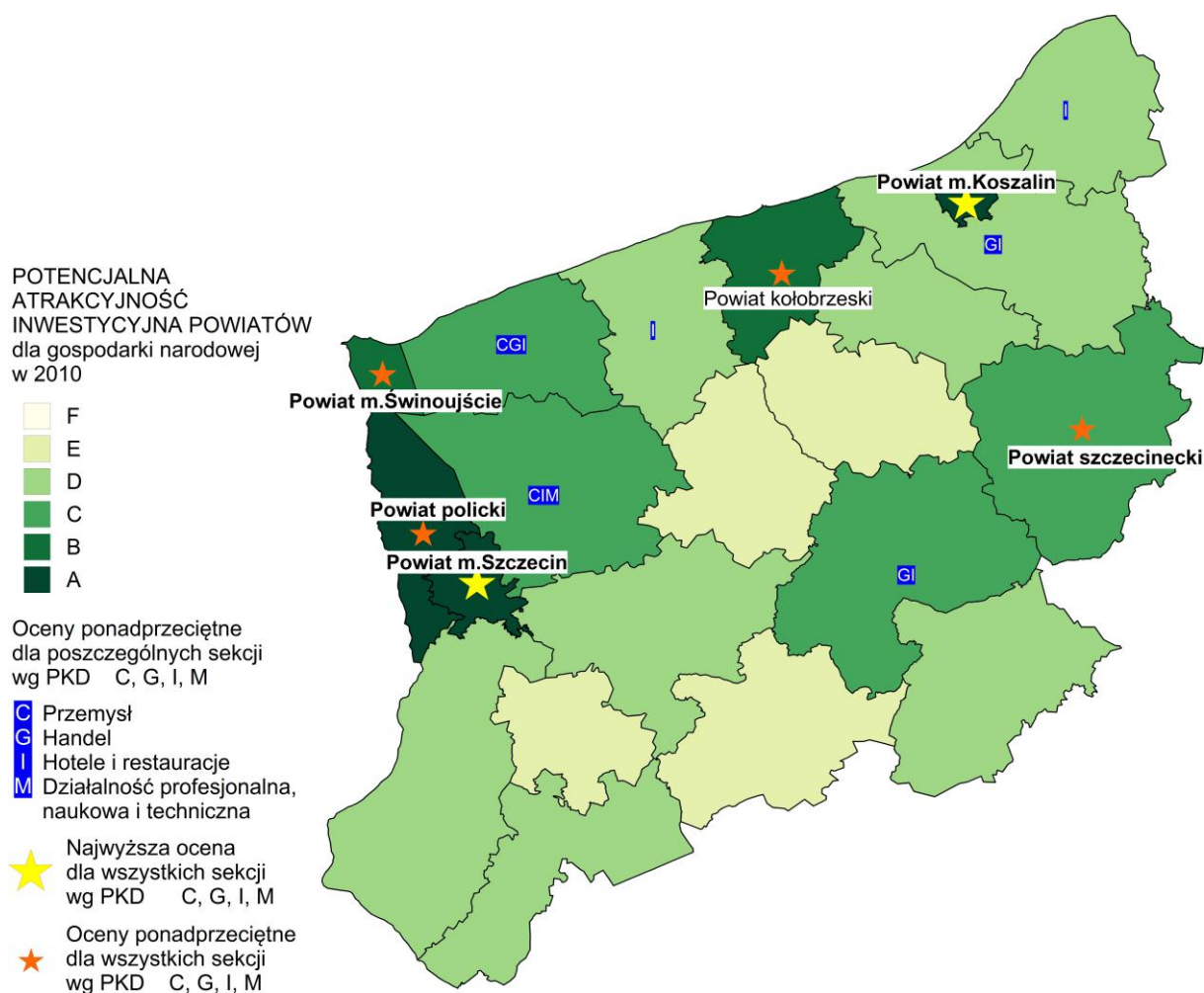
Na wyróżnienie zasługują powiaty grodzkie: Szczecin i Koszalin z uwagi na uzyskanie przez te jednostki klasy A potencjalnej atrakcyjności inwestycyjnej dla wszystkich analizowanych sekcji gospodarki narodowej.

W odniesieniu do poniższych sekcji należy wyróżnić dodatkowo następujące powiaty:

- szczecinecki, goleniowski, kamieński, (klasa C) dla sekcji C,
- drawski, koszaliński, szczecinecki, kamieński (klasa C) dla sekcji G,
- drawski, szczecinecki, goleniowski (klasa C) dla sekcji I,
- szczecinecki, goleniowski (klasa C) dla sekcji M.

Syntetyczną ocenę atrakcyjności inwestycyjnej powiatów województwa zachodniopomorskiego zawiera rysunek 4.

Rysunek 4. Zróżnicowanie przestrzenne potencjalnej atrakcyjności inwestycyjnej powiatów woj. zachodniopomorskiego z uwzględnieniem najbardziej atrakcyjnych sekcji

Źródło: opracowanie własne.

Gminy

Podobnie jak w przypadku powiatów, również atrakcyjność gmin wykazuje duże zróżnicowanie. Wśród najlepiej ocenionych znalazły się takie gminy jak: Rewal (2), Kołobrzeg (1), Police (3), Dobra (Szczecińska) (2), Darłowo (1), Szczecin (1), Koszalin (1), Kołobrzeg (2), Międzyzdroje (3), Stargard Szczeciński (1), Świdwin (1), Szczecinek (1), Stepnica (2), Dziwnów (3), Świnoujście (1), Ustronie Morskie (2), Wałcz (1), Białogard (1), Mielno (2), Sławno (1), Gryfino (3), Drawsko Pomorskie (3), Goleniów (3), Nowogard (3), Nowe Warpno (3), Kołbaskowo (2), Dębno (3). Znalazło to także odzwierciedlenie w ich wysokich ocenach (A lub B) dla wszystkich analizowanych sekcji - por. tabela 3.

Tabela 3. Potencjalna atrakcyjność inwestycyjna gmin województwa zachodniopomorskiego w dla gospodarki narodowej oraz wybranych sekcji

Gmina	PAI1_GN	PAI1_GN	PAI1_C	PAI1_G	PAI1_I	PAI1_M
Rewal (2)	0,312	A	A	A	A	A
Kołobrzeg (1)	0,276	A	A	A	A	A
Police (3)	0,273	A	A	A	A	A
Dobra (Szczecińska) (2)	0,268	A	A	A	A	A
Darłowo (1)	0,268	A	A	A	A	A
Szczecin (1)	0,261	A	A	A	A	A
Koszalin (1)	0,259	A	A	A	A	A
Kołobrzeg (2)	0,253	A	A	A	A	A
Międzyzdroje (3)	0,253	A	A	A	A	A
Stargard Szczeciński (1)	0,252	A	A	A	B	A
Świdwin (1)	0,250	A	A	A	A	A
Szczecinek (1)	0,250	A	A	A	A	A
Stepnica (2)	0,243	A	A	A	A	B
Dziwnów (3)	0,243	A	A	A	A	B
Świnoujście (1)	0,240	A	A	A	A	A
Ustronie Morskie (2)	0,238	A	A	A	A	B
Wałcz (1)	0,238	A	A	A	B	A
Białogard (1)	0,238	A	A	A	C	A
Mielno (2)	0,235	A	A	A	A	B
Sławno (1)	0,234	A	A	A	D	A
Gryfino (3)	0,231	A	A	B	B	A
Drawsko Pomorskie (3)	0,228	A	A	A	A	B
Goleniów (3)	0,227	A	A	B	B	A
Nowogard (3)	0,227	A	A	C	C	A
Nowe Warpno (3)	0,227	A	A	B	A	C
Kołbaskowo (2)	0,226	A	A	A	A	A
Dębno (3)	0,223	A	B	C	D	A

(1) – gmina miejska, (2) – gmina wiejska, (3) – gmina wiejsko-miejska

Źródło: opracowanie własne.

Atrakcyjne gminy to także gminy zaliczone do klasy B wg wskaźnika PAI1_GN, takie jak: Karlino (3), Kalisz Pomorski (3), Złocieniec (3), Biesiekierz (2), Sianów (3), Choszczno (3), Trzebiatów (3), Barlinek (3), Kobylanka (2), Kamień Pomorski (3). Również i tę grupę gmin

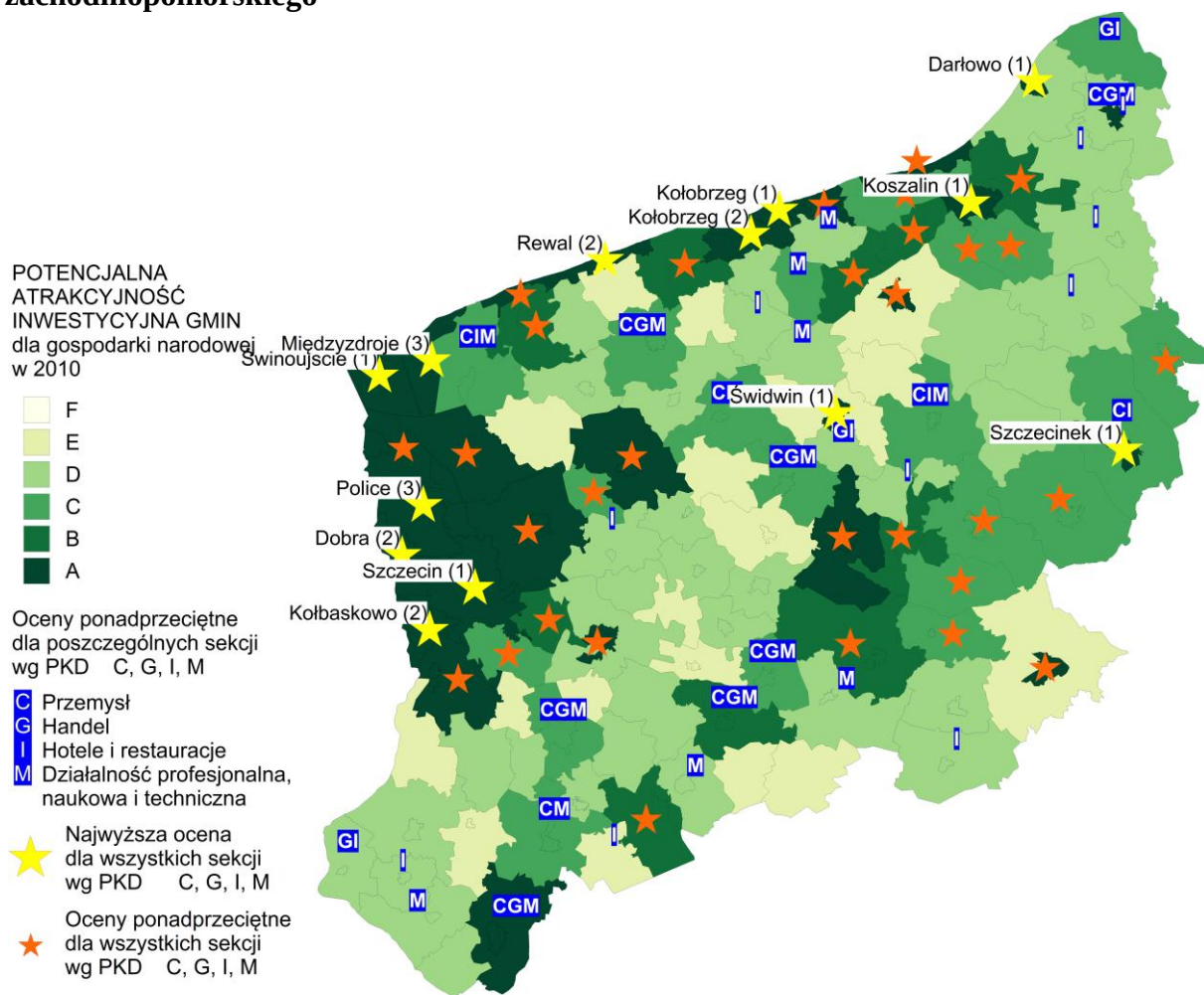
cehuje uniwersalność walorów lokalizacyjnych, dzięki czemu są atrakcyjne dla ogółu rozpatrywanych rodzajów działalności.

W odniesieniu do poszczególnych sekcji oprócz już wcześniej wymienionych należy wyróżnić następujące gminy klasy C:

- Czaplinek (3), Wierzchowo (2), Będzino (2), Manowo (2), Świeszyno (2), Biały Bór (3), Borne Sulinowo (3), Szczecinek (2), Połczyn-Zdrój (3), Mirosławiec (3), Choszczno (3), Recz (3), Myślibórz (3), Pyrzyce (3), Łobez (3), Resko (3), Osina (2), Stare Czarnowo (2), Wolin (3) - dla sekcji C,
- Czaplinek (3), Wierzchowo (2), Będzino (2), Biesiekierz (2), Manowo (2), Świeszyno (2), Postomino (2), Biały Bór (3), Brzeżno (2), Mirosławiec (3), Choszczno (3), Recz (3), Gryfice (3), Dębno (3), Pyrzyce (3), Łobez (3), Nowogard (3), Osina (2), Cedynia (3), Stare Czarnowo (2) - dla sekcji G,
- Białogard (1), Czaplinek (3), Ostrowice (2), Wierzchowo (2), Złocieniec (3), Rymań (2), Bobolice (3), Malechowo (2), Sławno (2), Szczecinek (2), Brzeżno (2), Człopa (3), Mirosławiec (3), Barlinek (3), Nowogródek Pomorski (2), Maszewo (3), Nowogard (3), Stare Czarnowo (2), Kamień Pomorski (3) - dla sekcji I,
- Karlino (3), Czaplinek (3), Kalisz Pomorski (3), Wierzchowo (2), Dygowo (2), Gościno (2), Będzino (2), Manowo (2), Sianów (3), Biały Bór (3), Borne Sulinowo (3), Połczyn-Zdrój (3), Sławoborze (2), Mirosławiec (3), Drawno (3), Pełczyce (3), Recz (3), Myślibórz (3), Łobez (3), Resko (3), Osina (2), Mieszkowice (3), Stare Czarnowo (2), Wolin (3), Nowe Warpno (3) - dla sekcji M.

Syntetyczną ocenę atrakcyjności inwestycyjnej gmin województwa zachodniopomorskiego zawiera rysunek 5.

Rysunek 5. Potencjalna atrakcyjność inwestycyjna gmin województwa zachodniopomorskiego

Źródło: opracowanie własne.

4. Wsparcie instytucjonalne inwestora i przedsiębiorcy w województwie

Rozwój instytucji otoczenia biznesu w regionie stanowi ważny czynnik jego atrakcyjności inwestycyjnej. Szczególnie istotną rolę odgrywają instytucje wspierające przedsiębiorczość, rozwiązania proinwestycyjne, komercjalizację badań naukowych i innowacyjność przedsiębiorstw. Wśród instytucji okołobiznesowych w województwie (z wyłączeniem instytucji naukowo-badawczych), które mają wpływ na rozwój gospodarczy regionu znajdują się m.in. następujące podmioty: Szczeciński Park Naukowo - Technologiczny Sp. z o.o., Regionalne Centrum Innowacji i Transferu Technologii w Szczecinie, Zachodniopomorska Agencja Rozwoju Regionalnego w Szczecinie, Koszalińska Agencja Rozwoju Regionalnego, Stargardzki Park Przemysłowy, Park Przemysłowy Police, Goleniowski Park Przemysłowy, Zachodniopomorski Regionalny Fundusz Poręczeń Kredytowych w Szczecinie, Fundusz Wspierania Rozwoju Gospodarczego Miasta Szczecina, Szczeciński Fundusz Pożyczkowy, Zachodniopomorskie Stowarzyszenie Rozwoju Gospodarczego Szczecińskie Centrum Przedsiębiorczości, Stowarzyszenie Inicjatyw Społeczno – Gospodarczych w Białogardzie, Fundacja Centrum Innowacji i Przedsiębiorczości w Koszalinie, Północna Izba Gospodarcza w Szczecinie, Centrum Biznesu w Koszalinie, Regionalne Centrum Informacji Europejskiej w Koszalinie, Zrzeszenie Kupców i Przedsiębiorców w Koszalinie, Koszalińska Izba Przemysłowo-Handlowa, Polska Fundacja Przedsiębiorczości w Szczecinie, Zachodniopomorski klaster budowlany, Stowarzyszenie Zachodniopomorski Klaster Chemiczny "ZIELONA CHEMIA" w Szczecinie, Stowarzyszenie Zachodniopomorskie Drewno i Meble w Koszalinie, Transgraniczny Klaster Turystyczny Szlak wodny Berlin-Szczecin-Bałtyk.

Szczeciński Park Naukowo - Technologiczny Sp. z o.o. Oferta Parku obejmuje program inkubacji - wynajem pomieszczeń biurowych, doradztwo w przygotowaniu biznesplanu, pomoc w nawiązaniu kontaktu z partnerami biznesowymi oraz z inwestorem (anioł biznesu, fundusz pożyczkowy, inwestycyjny, VC, seed capital), usługi szkoleniowe na preferencyjnych warunkach (menedżerskie, IT), usługa mailingu i dostępu do zamkniętej grupy dyskusyjnej dla lokatorów SPNT z informacjami o nadchodzących wydarzeniach i ofercie zachodniopomorskich instytucji otoczenia biznesu dla przedsiębiorców, usługi promocyjne (przygotowanie komunikatu medialnego, publikację na stronach SPNT oraz dystrybucję do innych mediów). Program Ekspansji Technoparku jest dostępny dla wszystkich firm zlokalizowanych na jego terenie i obejmuje dostęp do usług doradczych (wspomagających zarządzanie firmą, pozyskiwanie zewnętrznego finansowania, czy rozwiązywanie kwestii prawnych), usług PR, dzięki którym firmy mogą promować swoje produkty i usługi. Wyróżnikiem parku jest też organizacja wydarzeń, podczas których przedsiębiorcy poznają się i dzielą się wiedzą. SPNT prowadzi działalność Klastra ICT Pomorze Zachodnie, który oferuje zrzeszonym w nim firmom szkolenia, wspólną promocję, doradztwo oraz działania na rzecz rozwoju regionalnych firm z branży IT. (spnt.pl/, 05.10.2012.).

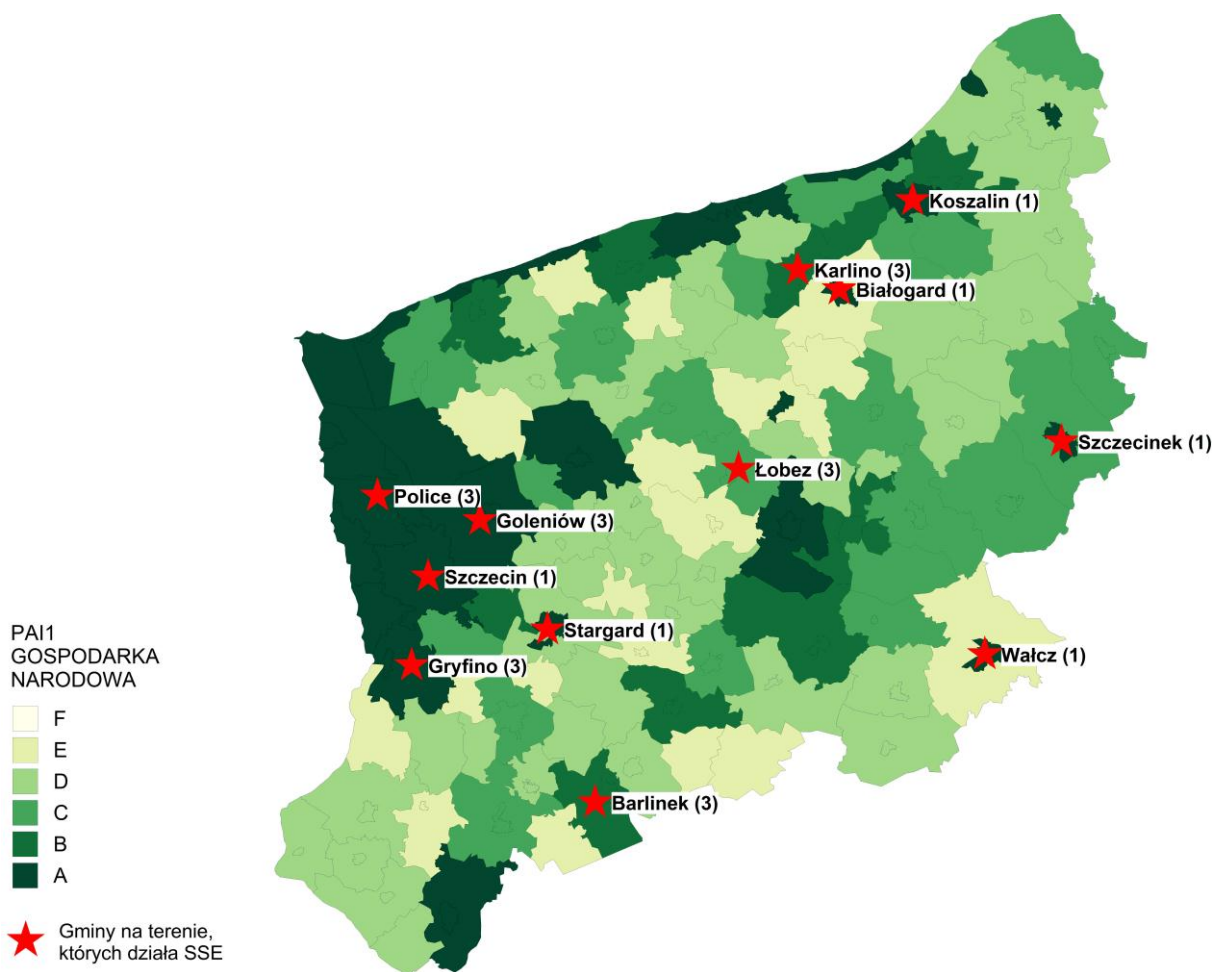
Regionalne Centrum Innowacji i Transferu Technologii w Szczecinie. W ofercie RCIiT dla przedsiębiorców znajduje się przeprowadzanie audytu technologicznego, audytu innowacyjności i audytu badawczo-rozwojowego, wydawanie opinii o innowacyjności, pomoc w procesie kupna-sprzedaży technologii (wyszukiwanie dopasowanych technologii, ekspertów oraz know-how, wsparcie procesu negocjacji umów transferu technologii wraz z analizą prawną oraz poszanowaniem praw własności intelektualnej, pomoc w międzynarodowej promocji sprzedawanych technologii); opracowanie analizy rynków krajowych i zagranicznych (pod kątem handlowym i technologicznym) oraz współpraca

biznesowo-technologiczna (poszukiwanie zagranicznych partnerów handlowych, pomoc w zorganizowaniu i realizacji misji gospodarczych, pomoc w negocjacjach handlowych - doradztwo prawne i językowe, promocja oferty przedsiębiorstwa za granicą). Przyszłym przedsiębiorcom (również w ramach Akademickiego Inkubatora Przedsiębiorczości) Centrum oferuje pomoc w ocenie pomysłu na nowe przedsięwzięcie gospodarcze oraz w sporządzeniu biznesplanu, spotkanie z inwestorem (wraz ze wsparciem merytoryczne w przygotowaniu do spotkania), a także promocję firmy. W ramach Centrum działa sieć Enterprise Europe Network (EEN) oferująca możliwość skorzystania z bazy technologii zawierającej oferty oraz z zapotrzebowania ze wszystkich branż przemysłu. Oferta obejmuje ponadto usługi doradcze z zakresu szeroko rozumianej tematyki Unii Europejskiej (m.in. dostępnych źródeł finansowania, zasad aplikowania o środki unijne, przepisów i regulacji unijnych, programów badawczych). W RCIiTT funkcjonuje Punkt Doradztwa Zamówień Publicznych świadczący usługi informacyjne dla przedsiębiorstw na temat możliwości pozyskania zamówień publicznych w krajach Unii Europejskiej (głównie w Niemczech). W ramach konsorcjum zapewniającego usługi sieci Enterprise Europe Network w Polsce zachodniej oferowane są szkolenia, indywidualne konsultacje oraz dostęp do najważniejszych dokumentów i stron internetowych związanych z zamówieniami publicznymi w UE. W Centrum działa Punkt Doradztwa Środowiskowego, który świadczy usługi doradcze i informacyjne związane z kwestiami dostosowania polskich firm do norm i przepisów obowiązujących na terenie Unii Europejskiej. (www.innowacje.zut.edu.pl/, 05.10.2012.).

Specjalne strefy ekonomiczne w województwie zachodniopomorskim - efekty funkcjonowania

Na terenie województwa zachodniopomorskiego funkcjonują 4 specjalne strefy ekonomiczne: Pomorska, Słupska, Kostrzyńsko-Słubicka i Mielecka. Do końca 2011 r. strefy swoim zasięgiem obejmowały nieruchomości położone na terenie 6 miast i 6 gmin (rys. 6).

Rysunek 6. Rozmieszczenie specjalnych stref ekonomicznych na terenie województwa zachodniopomorskiego

Źródło: opracowanie własne.

Pierwsze tereny strefowe powołano w 2002 r. Przedsiębiorstwa strefowe działające w regionie poniosły do końca 2011 r. nakłady inwestycyjne na łączną kwotę 2,7 mld zł, co stanowi 3% wszystkich nakładów inwestycyjnych poniesionych w SSE w Polsce. W tym samym okresie przedsiębiorstwa strefowe utworzyły 4,8 tys. nowych miejsc pracy w regionie, co stanowi 3% wszystkich nowych miejsc pracy utworzonych w strefach – por. tab. 4.

Tab. 4. Efekty funkcjonowania specjalnych stref ekonomicznych na koniec 2011 r.

SSE/ Gmina	Wiodące sektory (nakłady inwestycyjne powyżej 20% nakładów inwestycyjnych w podstrefie)	Liczba nowych miejsc pracy	Skumulowane nakłady inwestycyjne w mln zł
Kostrzyńsko-Słubicka SSE, Barlinek (3)	Wyroby z drewna	1.422	426,7
Kostrzyńsko-Słubicka SSE, Białogard (1)	Brak danych		
Kostrzyńsko-Słubicka SSE, Goleniów (3)	Wyroby chemiczne	668	196,5
Kostrzyńsko-Słubicka SSE, Gryfino (3)		0	0,0
Kostrzyńsko-Słubicka SSE, Karlino (3)	Wyroby z drewna	170	373,3
Słupska SSE, Koszalin (1)	Produkcja szyb samochodowych, wyroby metalowe, tekstylia, logistyka, magazynowanie, dystrybucja	1.054	218,5
Kostrzyńsko-Słubicka SSE, Łobez (3)	Brak danych		
Kostrzyńsko-Słubicka SSE, Police (3)	Wyroby chemiczne	0	1,8
Pomorska SSE, Stargard Szczeciński (1)	Produkcja opon oraz przemysł metalowy	909	957,8
Mielecka SSE, Szczecin (1)	Brak danych		
Słupska SSE, Szczecinek (1)	Przetwórstwo drzewne, urządzenia elektroniczne,	109	387,8
Słupska SSE, Wałcz (1)	Produkcja węgla drzewnego, wyroby metalowe i obróbka, przetwórstwo aluminium	504	126,5

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PAIiIZ.

Największe wartościowo inwestycje napłynęły do Stargardu Szczecińskiego (BRIDGESTONE Stargard sp. z o.o., CARGOTEC Poland sp. z o.o.) oraz Barlinka (BARLINEK INWESTYCJE SP. Z O.O.)

Zgodnie z planami rozwoju poszczególnych stref ekonomicznych na terenie województwa zachodniopomorskiego zakłada się pozyskiwanie inwestorów:

- Będących w stanie zagospodarować istniejące tereny postoczniove wraz z potencjałem kadrowym istniejącym w aglomeracji szczecińskiej, z branży metalowej i elektrotechnicznej - w przypadku Kostrzyńsko-Słubickiej SSE,
- Z branży metalowej, maszynowej i elektrotechnicznej, mogących zagospodarować tereny inwestycyjne oraz duży potencjał kadrowy aglomeracji szczecińskiej - w przypadku Mieleckiej SSE,
- Z branży metalowej, maszynowej i elektronicznej - w przypadku Pomorskiej SSE,
- Reprezentujących branże: metalową, maszynową, elektrotechniczną oraz usługi magazynowo-logistyczne - w przypadku Słupskiej SSE.

Gmina na 5

Studenckie Koło Naukowe Przedsiębiorczości i Analiz Regionalnych, działające przy Instytucie Przedsiębiorstwa Szkoły Głównej Handlowej już po raz kolejny opublikowało wyniki raportu z badania jakości obsługi potencjalnych inwestorów przez urzędy gmin. Przedmiotem badań jakościowych nad atrakcyjnością inwestycyjną jest ocena stron internetowych oraz ocena kontaktu elektronicznego w wersji polsko - i anglojęzycznej z urzędami gmin. Efektem badania jest ranking „Gmina na 5”, który nagradza tym tytułem jednostki samorządu terytorialnego wyróżniające się wysokim poziomem obsługi z wykorzystaniem elektronicznych narzędzi komunikacji. Badania prowadzone są metodą tajemniczego klienta (ang. *mystery client*). W tegorocznej edycji na potrzeby rankingu ocenie poddano wszystkie gminy klasy A wg rankingu PAI 2010.

W efekcie przeprowadzonej oceny tytułem „Gminy na 5” wyróżniono 70 gmin, z czego 5 z terenu województwa zachodniopomorskiego – por. tab. 5.

Tabela 5. Gminy województwa zachodniopomorskiego nagrodzone tytułem Gminy na 5

Gmina	Powiat	Ocena witryn internetowych	Ocena korespondencji w języku polskim	Ocena korespondencji w języku angielskim	Suma
Police (3)	policki	8,5	5	0	13,5
Szczecin (1)	Szczecin	7	2	4	13
Świnoujście (1)	Świnoujście	9	4	0	13
Koszalin (1)	Koszalin	9	4	0	13
Goleniów (3)	goleniowski	9	0	3,5	12,5

Źródło: Opracowanie własne.

Tym, co wyróżnia strony internetowe wszystkich omawianych gmin jest ich obecność na portalach społecznościowych oraz wersje obcojęzyczne (z dominacją języka niemieckiego). W korespondencji mailowej Police i Koszalin podały nazwiska i telefony osób, które specjalizują się w zagadnieniach poruszanych w korespondencji mailowej. Z kolei Goleniów i Szczecina, jako jedyne wyróżnione gminy z województwa odpowiedziały na maile w języku angielskim i to w krótkim czasie, odpowiednio 1 i 3 dni.

5. Mocne i słabe strony województwa

Województwo zachodniopomorskie jest regionem o silnie zarysowanej specyfice, mającej wpływ na jego mocne i słabe strony. Jeśli dokonamy ich podziału w zależności od głównych uwarunkowań i czynników lokalizacji inwestycji, ujętych w mikroklimatach tworzących oceny potencjalnej i rzeczywistej atrakcyjności inwestycyjnej, to można je pogrupować w mocne strony (mikroklimaty o ocenach A, B lub C) oraz słabe strony (mikroklimaty o ocenach D, E lub F) - patrz tabela 6.

Tabela 6. Mocne i słabe strony województwa zachodniopomorskiego

Mocne strony województwa wg mikroklimatów IP SGH	Słabe strony województwa wg mikroklimatów IP SGH
Gospodarka narodowa	
Mikroklimat infrastruktura techniczna klasa A Mikroklimat infrastruktura społeczna klasa C Produktywność pracy przedsiębiorstw klasa A Samofinansowanie jst klasa B Nakłady inwestycyjne klasa C	Mikroklimat zasoby pracy klasa D Mikroklimat społeczny klasa E Mikroklimat rynkowy klasa D Mikroklimat administracja klasa D Mikroklimat innowacyjność klasa F Rentowność majątku trwałego klasa F Rentowność przedsiębiorstw klasa F
Przemysł kapitałochłonny	
Mikroklimat zasoby pracy klasa C Mikroklimat infrastruktura techniczna klasa A Mikroklimat infrastruktura społeczna klasa B Samofinansowanie jst klasa B	Mikroklimat społeczny klasa E Mikroklimat rynkowy klasa D Mikroklimat administracja klasa E Mikroklimat innowacyjność klasa F Rentowność majątku trwałego klasa F Produktywność pracy przedsiębiorstw klasa E Nakłady inwestycyjne klasa E
Przemysł pracochłonny	
Mikroklimat infrastruktura techniczna klasa A Mikroklimat infrastruktura społeczna klasa C Samofinansowanie jst klasa B	Mikroklimat zasoby pracy klasa D Mikroklimat społeczny klasa E Mikroklimat rynkowy klasa E Mikroklimat administracja klasa E Rentowność majątku trwałego klasa F Produktywność pracy przedsiębiorstw klasa E Nakłady inwestycyjne klasa E
Handel	
Mikroklimat zasoby pracy klasa B Mikroklimat infrastruktura techniczna klasa B Samofinansowanie jst klasa B	Mikroklimat infrastruktura społeczna klasa D Mikroklimat społeczny klasa E Mikroklimat rynkowy klasa E Mikroklimat administracja klasa D Rentowność majątku trwałego klasa D Produktywność pracy przedsiębiorstw klasa D Nakłady inwestycyjne klasa E

Turystyka	
Mikroklimat infrastruktura techniczna klasa A Mikroklimat infrastruktura społeczna klasa A Mikroklimat rynkowy klasa A Mikroklimat administracja klasa C Samofinansowanie jst klasa B	Mikroklimat zasoby pracy klasa E Mikroklimat społeczny klasa E Rentowność majątku trwałego klasa F Produktywność pracy przedsiębiorstw klasa F Nakłady inwestycyjne klasa D
Działalność profesjonalna naukowa i techniczna	
Mikroklimat zasoby pracy klasa C Mikroklimat infrastruktura techniczna klasa A Mikroklimat infrastruktura społeczna klasa C Rentowność majątku trwałego klasa B Produktywność pracy przedsiębiorstw klasa B Samofinansowanie jst klasa B	Mikroklimat społeczny klasa E Mikroklimat rynkowy klasa D Mikroklimat administracja klasa E Mikroklimat innowacyjność klasa F Nakłady inwestycyjne klasa F

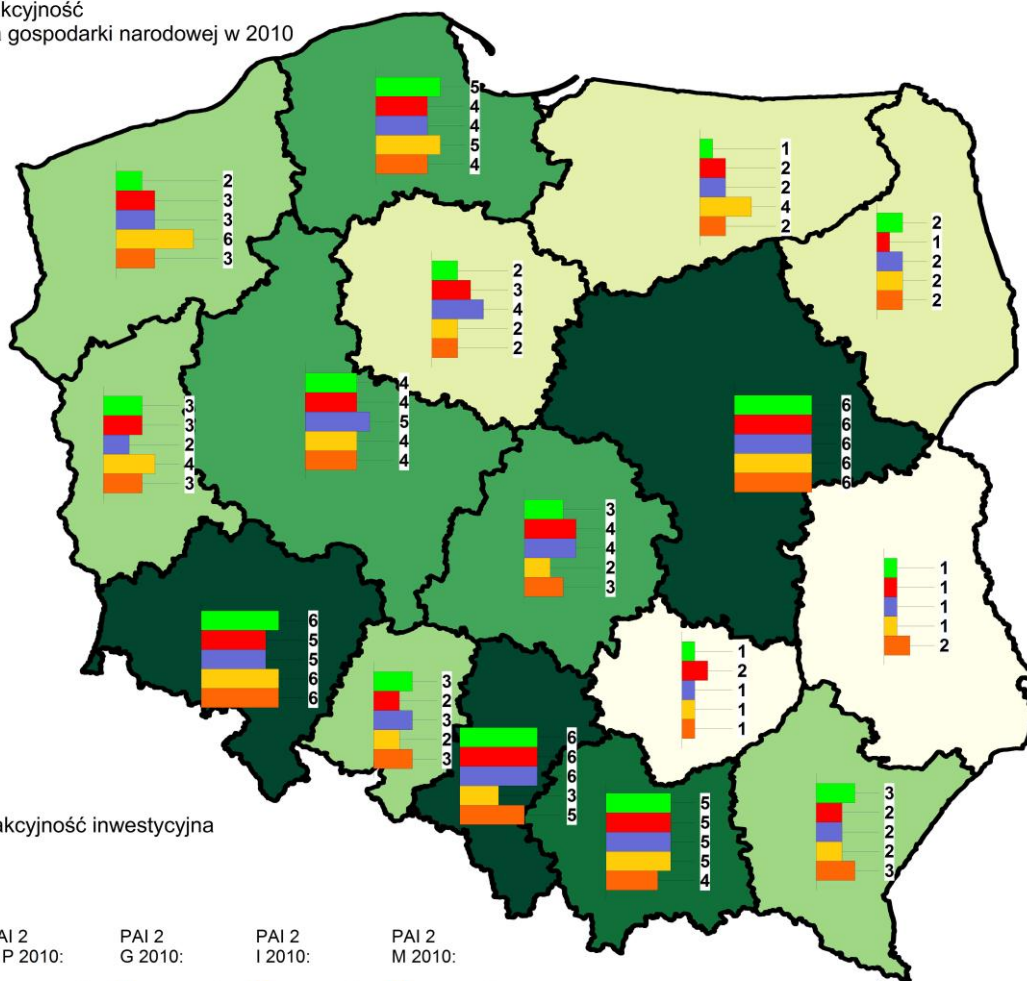
Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań Instytutu Przedsiębiorstwa SGH.

ANEKS

Rysunek 1. Potencjalna atrakcyjność inwestycyjna województw w Polsce w podziale na podstawowe sekcje gospodarcze

Potencjalna atrakcyjność inwestycyjna dla gospodarki narodowej w 2010

- klasa F
- klasa E
- klasa D
- klasa C
- klasa B
- klasa A

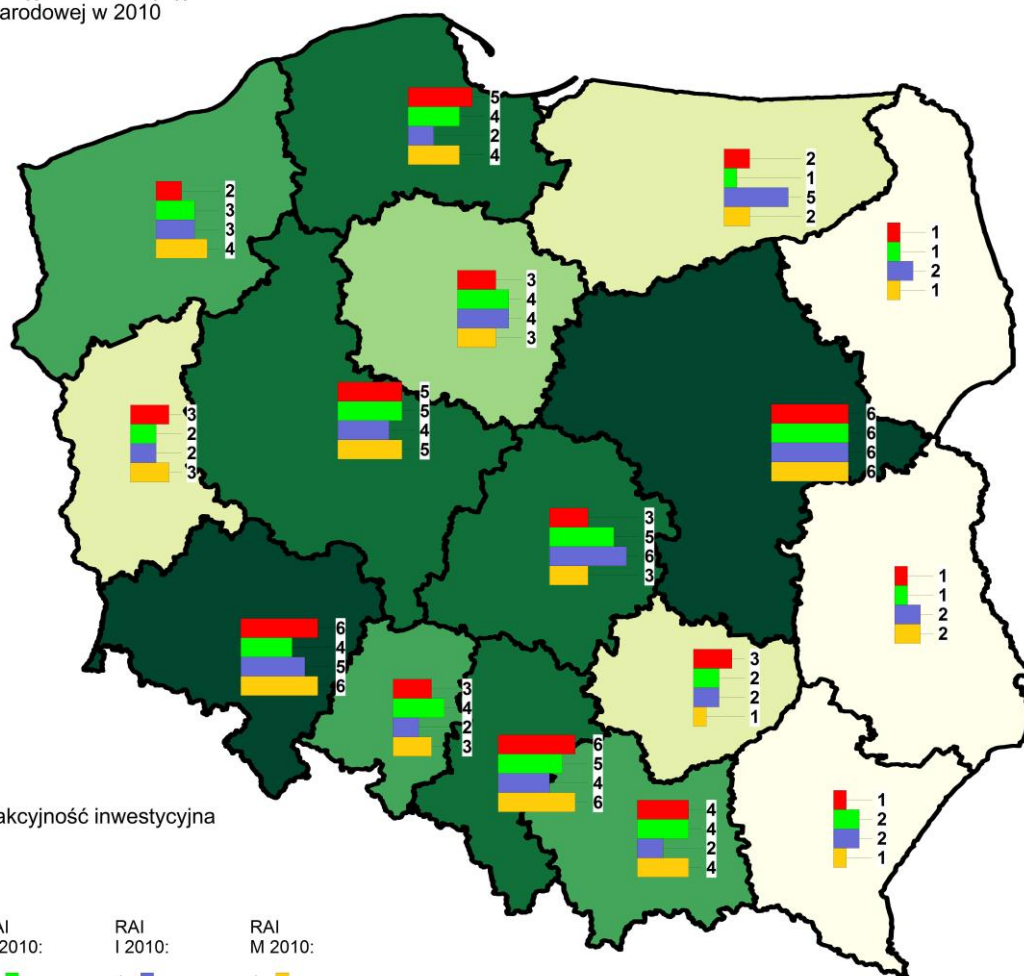

Źródło: opracowanie własne.

Rysunek 2. Rzeczywista atrakcyjność inwestycyjna województw w Polsce w podziale na podstawowe sekcje gospodarcze

Rzeczywista atrakcyjność inwestycyjna
dla gospodarki narodowej w 2010

klasa F
klasa E
klasa D
klasa C
klasa B
klasa A

Źródło: opracowanie własne.

Tabela 1. Zbiorne zestawienie wskaźników atrakcyjności inwestycyjnej dla województw

Województwo	DOLNOŚLĄSKIE	KUJAWSKO-POMORSKIE	LUBELSKIE	LUBUSKIE	ŁÓDZKIE	MAŁOPOLSKIE	MAZOWIECKIE	OPOLSKIE	PODKARPACKIE	PODLASKIE	POMORSKIE	ŚLĄSKIE	ŚWIĘTOKRZYSKIE	WARMIŃSKO-MAZURSKIE	WIELKOPOLSKIE	ZACHODNIOPOMORSKIE
PAI1 GN	A	E	F	C	D	C	A	E	D	E	B	A	F	D	B	C
PAI2 GN	A	E	F	D	C	B	A	D	D	E	C	A	F	E	C	D
RAI GN	A	D	F	E	B	C	A	C	F	F	B	B	E	E	B	C
PAI1 C	A	D	F	C	C	C	A	D	E	E	B	A	F	E	C	C
PAI2 C KAPITAŁ	A	E	F	D	D	B	A	D	D	E	B	A	F	F	C	E
PAI2 C PRACA	B	D	F	D	C	B	A	E	E	F	C	A	E	E	C	D
RAI C	A	D	F	D	D	C	A	D	F	F	B	A	D	E	B	E
PAI1 G	A	E	F	C	D	B	A	D	E	F	B	A	F	C	C	C
PAI2 G	B	C	F	E	C	B	A	D	E	E	C	A	F	E	B	D
RAI G	C	C	F	E	B	C	A	C	E	F	C	B	E	F	B	D
PAI1 I	B	E	F	B	E	B	A	E	D	E	B	D	F	B	C	A
PAI2 I	A	E	F	C	E	B	A	E	E	E	B	D	F	C	C	A
RAI I	B	C	E	E	A	E	A	E	E	E	E	C	E	B	C	D
PAI1 M	A	E	F	C	D	C	A	D	D	F	B	B	F	D	B	C
PAI2 M	A	E	E	D	D	C	A	D	D	E	C	B	F	E	C	D
RAI M	A	D	E	D	D	C	A	D	F	F	C	A	F	E	B	C

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań statutowych Kolegium Nauk o Przedsiębiorstwie, pod kierunkiem H. Godlewskiej – Majkowskiej.

Tablica 2. Potencjalna atrakcyjność inwestycyjna powiatów województwa zachodniopomorskiego dla gospodarki narodowej oraz wybranych sekcji

Powiat	PAI1_GN	PAI1_GN_klasy	PAI1_C_klasy	PAI1_G_klasy	PAI1_I_klasy	PAI1_M_klasy
Powiat policki	0,341	A	A	A	B	A
Powiat m. Szczecin	0,336	A	A	A	A	A
Powiat m. Koszalin	0,332	A	A	A	A	A
Powiat m. Świnoujście	0,305	B	B	B	A	B
Powiat kołobrzeski	0,301	B	B	B	A	B
Powiat goleniowski	0,271	C	C	D	C	C
Powiat drawski	0,269	C	D	C	C	D
Powiat kamieński	0,266	C	C	C	A	D
Powiat szczecinecki	0,263	C	C	C	C	C
Powiat gryficki	0,261	D	D	D	A	D
Powiat sławieński	0,259	D	D	D	A	D
Powiat wałecki	0,252	D	D	D	D	D
Powiat stargardzki	0,249	D	D	D	D	D
Powiat myśliborski	0,245	D	D	D	D	D
Powiat koszaliński	0,245	D	D	C	A	D

Źródło: jak do tab. 1.

Tablica 3. Potencjalna atrakcyjność inwestycyjna gmin województwa zachodniopomorskiego dla gospodarki narodowej oraz wybranych sekcji

Gmina	PAI1_GN	PAI1_GN_klasy	PAI1_C_klasy	PAI1_G_klasy	PAI1_I_klasy	PAI1_M_klasy
Rewal (2)	0,312	A	A	A	A	A
Kołobrzeg (1)	0,276	A	A	A	A	A
Police (3)	0,273	A	A	A	A	A
Dobra (Szczecińska) (2)	0,268	A	A	A	A	A
Darłowo (1)	0,268	A	A	A	A	A
Szczecin (1)	0,261	A	A	A	A	A
Koszalin (1)	0,259	A	A	A	A	A
Kołobrzeg (2)	0,253	A	A	A	A	A
Międzyzdroje (3)	0,253	A	A	A	A	A
Stargard Szczeciński (1)	0,252	A	A	A	B	A
Świdwin (1)	0,250	A	A	A	A	A
Szczecinek (1)	0,250	A	A	A	A	A
Stepnica (2)	0,243	A	A	A	A	B
Dziwnów (3)	0,243	A	A	A	A	B
Świnoujście (1)	0,240	A	A	A	A	A
Ustronie Morskie (2)	0,238	A	A	A	A	B
Wałcz (1)	0,238	A	A	A	B	A
Białogard (1)	0,238	A	A	A	C	A
Mielno (2)	0,235	A	A	A	A	B
Sławno (1)	0,234	A	A	A	D	A
Gryfino (3)	0,231	A	A	B	B	A
Drawsko Pomorskie (3)	0,228	A	A	A	A	B
Goleniów (3)	0,227	A	A	B	B	A
Nowogard (3)	0,227	A	A	C	C	A
Nowe Warpno (3)	0,227	A	A	B	A	C
Kołbaskowo (2)	0,226	A	A	A	A	A
Dębno (3)	0,223	A	B	C	D	A
Złocieniec (3)	0,217	B	B	B	C	B
Trzebiatów (3)	0,212	B	B	B	A	B
Kobylanka (2)	0,212	B	B	B	A	B
Barlinek (3)	0,212	B	B	B	C	B
Kalisz Pomorski (3)	0,211	B	B	B	B	C
Karlino (3)	0,207	B	B	B	B	C
Kamień Pomorski (3)	0,207	B	B	B	C	B
Choszczno (3)	0,204	B	C	C	D	A
Sianów (3)	0,203	B	B	B	B	C
Biesiekierz (2)	0,203	B	B	C	A	B

Źródło: jak do tab. 1.

Uwaga: wszystkie wskaźniki w raporcie zostały policzone w oparciu o najbardziej aktualne dane z Banku Danych Lokalnych (2012).